

Семінар
**“Кредитні спілки в Україні:
стабільність і подальший розвиток”**
(18.01.2007, м. Київ)

**Доповідь: Проблеми стабільності
кредитних спілок в Україні**

Оленчик Андрій Ярославович

**Член Державної комісії з регулювання ринків
фінансових послуг України – директор
департаменту нагляду за кредитними установами**

Кількість кредитних спілок в Україні

- всього до появи Держфінпослуг було зареєстровано близько 1500 кредитних спілок. Ще 142 КС - у Держфінпослуг. Проведено ліквідацію 2 не перереєстрованих КС
- станом на 01.01.2007 р. до Державного реєстру фінансових установ внесено 786 кредитних спілок, в тому числі 5 ОКС. З Реєстру виключено 23 кредитні спілки, в тому числі 11 примусово
- станом на 01.01.2007 р. 695 кредитних спілок отримала ліцензію на провадження діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а 241 – на надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів. З різних причин було анульовано 87 ліцензій
- станом на 01.01.2007 р. тимчасово зупинено дію ліцензії 193 кредитним спілкам, з яких згодом 73 спілкам ліцензію було остаточно анульовано, а 44 спілкам дію ліцензії поновлено

Основні показники звітності кредитних спілок

Показник	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.10.2006
Загальна кількість членів КС (тис.), в т. ч.	519	788	1231	1720
Кількість членів КС, які мають депозити	55	62	79,1	120
Кількість членів КС, які мають кредити	212	306	497,1	563
Загальні активи (млн. грн.)	545,7	864,8	1939,5	2905,9
Загальна сума внесків на депозитні рахунки членів кредитних спілок (млн. грн.)	323	552,4	1145,9	1646,4
Сума кредитів (млн. грн.)	445,2	713	1441,6	2212,4
Капітал (млн. грн.)	172,1	245,3	668,5	1038,8

Кредитні спілки та їх відокремлені підрозділи в Держреєстрі

Показник	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007
Кількість кредитних спілок в Держреєстрі	622	723	763
Кількість відокремлених підрозділів в Держреєстрі	193	457	734

Структура капіталу кредитних спілок

млн. грн.	01.01.2004	Питома Вага без ФР	01.01.05.	Питома вага без ФР	01.01.2006	Питома вага без ФР	01.10.2006	Питома вага
Резервний капітал	18,6	10,3	37,7	14,5	77,3	11,4	129,8	12,5
Пайовий капітал	145,4	80,9	197,1	75,9	551,1	81,4	821,1	79,0
Додатковий капітал	15,8	8,8	24,8	9,6	48,7	7,2	74,7	7,2
Нерозподілений дохід	-7,7		-14,3		-8,6		13,2	1,3
Капітал всього	172,1	100	245,3	100	668,5	100	1038,8	100

Аналіз дотримання основних критеріїв та фінансових нормативів

Показник	Значення показника	% КС, які не дотримуються критеріїв на 01.04.04	% КС, які не дотримуються критеріїв на 01.01.05	% КС, які не дотримуються критеріїв на 01.01.06	% КС, які не дотримуються критеріїв на 01.10.06
Капітал до суми загальних зобов'язань	$\geq 10\%$	22,4	16,5	12,7	7,9
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 8\%$	17,2	12,3	7,1	3,8
Резервний капітал до активів	$\geq 15\%$	80	72,9	80,3	83,2
Співвідношення кредитів членам КС до активів збільшених на РЗПВ	$\geq 60\%$	--	--	--	13,8
Σ прострочених, неповернених, безнадійних та пролонгованих кредитів до суми регулятивного капіталу (власних коштів) за винятком капіталу, сформованого за рахунок додаткових пайових внесків	$\leq 100\%$	30,6	25,7	19,7	20,7
Σ прострочених, неповернених, безнадійних та пролонгованих кредитів, не покриті сформованим резервом забезпечення покриття втрат від неповернених позичок	$\leq 10\%$	28,8	23	15,5	16,6
Σ зобов'язань, на які нараховуються проценти до суми продуктивних активів	$\leq 100\%$	14	12,8	10,3	6,4
Норматив прибутковості	$\geq 100\%$	33,8	36	27,4	21,3
Норматив миттєвої ліквідності	$\geq 10\%$	5	2,8	2,8	1,6
Норматив короткострокової ліквідності	$\geq 100\%$	18,4	17,5	14,7	13,6

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

ПОЗИТИВ

кредитні спілки демонструють високі темпи зростання всіх основних показників діяльності

значно підвищився рівень капіталізації переважної більшості кредитних спілок, а також суттєво покращився фінансовий стан частини кредитних спілок, які 36 місяців тому оцінювалися як недостатньо фінансово стабільні та платоспроможні

динаміка утворення нових кредитних спілок є незначною в порівнянні із динамікою формування мережі відокремлених підрозділів уже діючих на ринку кредитних спілок

Класифікація кредитних спілок за розміром активів

Розмір активів	Кількість кредитних спілок		Кількість членів кредитних спілок		Активи (грн.)	
	на 01.10.06	% до загальної кількості	на 01.10.06	% до загальної кількості членів КС	на 01.10.06	% до загальної суми активів
<50000	105	14,3	7819	0,5	1717467	0,1
50000-150000	80	10,9	15674	0,9	7981157	0,3
150000-500000	124	16,9	51463	3,0	36956219	1,3
500000-1млн.	97	13,2	70686	4,1	71329858	2,5
1млн.-5 млн.	216	29,4	397845	23,1	512034865	17,6
5млн. - 10 млн.	59	8,0	272975	15,9	410207451	14,1
> 10 млн.	53	7,2	904775	52,6	1865642272	64,2
	734	100	1721419	100	2905869289	100

Структура членства кредитних спілок

	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.10.2006
Питома вага вкладників у загальній кількості членів (%)	10,59	7,86	7,13	6,98
Питома вага позичальників у загальній кількості членів (%)	40,8	38,8	38,69	32,73
Середня сума внесків (вкладів) на депозитні рахунки на одного вкладника (грн)	5873	8909	13731	13720
Середня сума кредиту на одного позичальника (грн)	2100	2330	2741	3930

Структура кредитного портфелю (%)

Показники	01.01.2005	01.01.2006	01.10.2006
Комерційні кредити	15,25	14,50	14,20
Кредити, надані на ведення особистих селянських та фермерських господарств	2,57	2,83	2,60
Кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію житла	8,64	7,41	7,70
Споживчі кредити	50,31	52,78	49,60
Інші цілі	23,23	22,48	25,90
Всього	100	100	100

Класифікація кредитів та вкладів за термінами

Термін	Кредити % від загальної суми кредитів	сума кредитів на 01.10.06	Депозити % від загальної суми депозитів	сума депозитів на 01.10.06
до 3-х місяців	1,8	40,6	7,6	124,8
від 3-12 місяців	61,4	1357,4	64,1	1055,8
більше 12 місяців	36,8	814,4	28,3	465,8
	100	2212,4	100	1646,4

Середньозважені процентні ставки за видами кредитів

Види кредиту	Середньозважена % ставка на 01.10.05	Середньозважена % ставка на 01.10.06
комерційні	36,3	36,5
фермерські	41	37,5
особисті селянські	43,6	38,6
житлові	31,5	29,4
споживчі	35,2	41,4
інші потреби	38,3	32,4
загальна середньозважена за всіма кредитами	35,8	37,7

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

НЕГАТИВ

Якість руху: високий рівень концентрації ринку при неадекватній його консолідації; порівняно низький професійний рівень та рівень впровадження сучасних управлінських, фінансових та інформаційних технологій; порушення кооперативних принципів в частині управління, внутрішнього контролю та розкриття інформації тощо

Ринкове позиціонування: структура кредитного портфеля; процентні ставки; політика формування та управління активами та пасивами; доступ до дешевих і довгих ресурсів; впровадження нових видів послуг та ринкових інструментів; наявність узгодженої довготермінової ринкової стратегії; можливість підтримання ліквідності системи тощо

Системна завершеність: необхідне сервісне супроводження; наявність механізмів підтримання фінансової стабільності кредитних спілок та гарантування вкладів їх членів; ступінь системної інтеграції кредитних спілок в режимі саморегулювання тощо

Основні вектори потенційної нестабільності системи кредитних спілок

- Неможливість комплексного підтримання ліквідності кредитних спілок за умови виникнення системних фінансових криз та нездатність гнучко реагувати на суттєві зміни ринкової кон'юктури
- Ризики несприятливих законодавчих змін та незбалансованої регуляторної політики
- Обмежені технологічні та ресурсні можливості по освоєнню нових та утриманню традиційних ринкових ніш в умовах агресивного конкурентного середовища
- Відсутність ефективних механізмів стимулювання якісної консолідації і підтримання фінансової стабільності кредитних спілок та захисту вкладів їх членів як на рівні окремих кредитних спілок, так і на рівні їх системи
- Репутаційні ризики та ризики “недоінформованості” населення

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 7 червня 2006 р. № 321-р
Київ

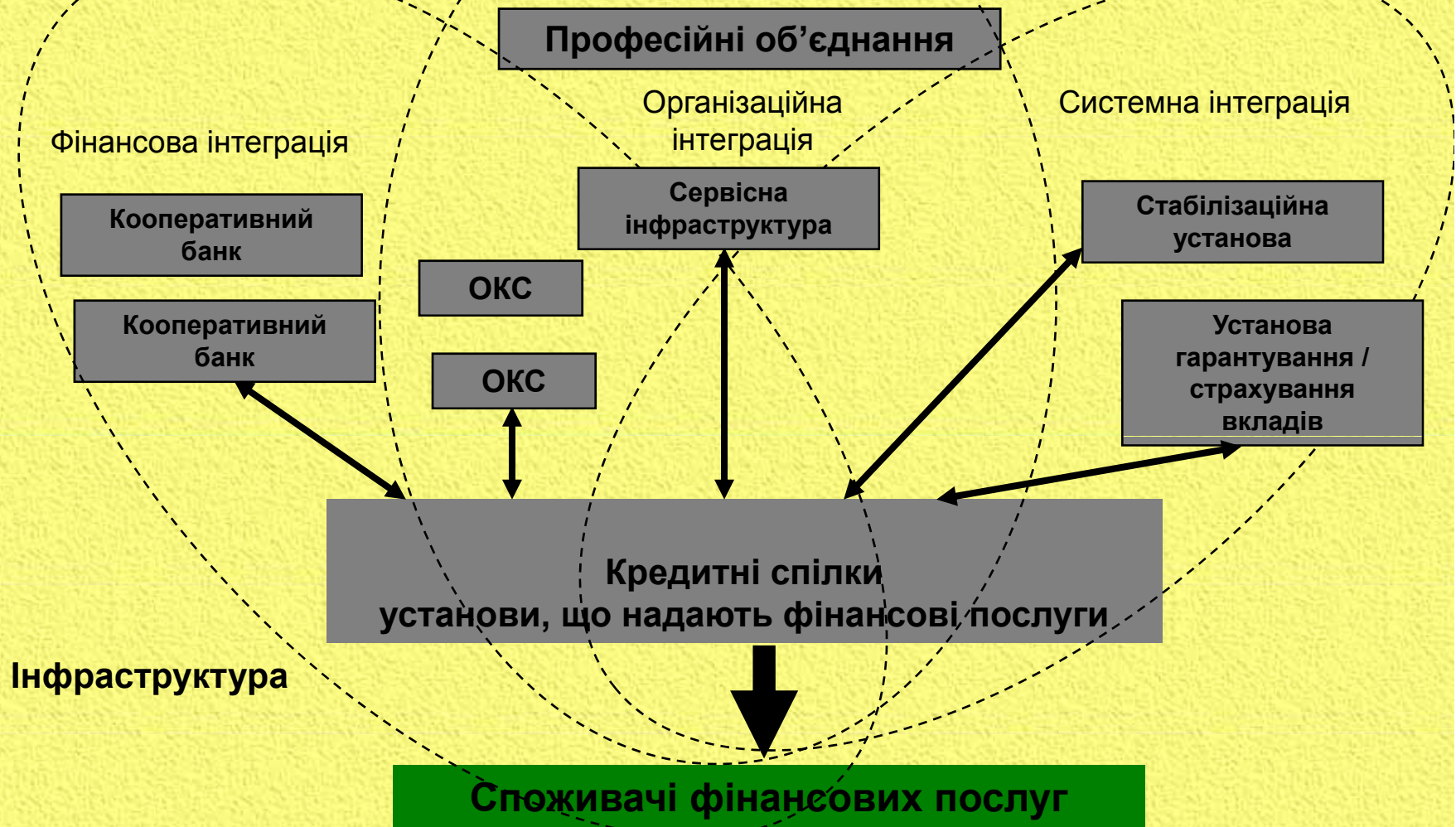
Про схвалення Концепції розвитку
системи кредитної кооперації

1. Схвалити Концепцію розвитку системи кредитної кооперації.
2. Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг, Мінекономіки, Мінфіну, Мінагрополітики, Держпідприємству, Мін'юсту за участю Національного банку і професійних об'єднань учасників ринку кооперативного кредитування розробити і затвердити в тримісячний строк план заходів, спрямованих на реалізацію Концепції, схваленої цим розпорядженням.

**Узгоджений План заходів затверджено розпорядженням
Держфінпослуг № 6189 від 05.09.2006**

Система кредитної кооперації

Першочергові пріоритети реалізації Концепції

- Прийняття відповідних законодавчих ініціатив
- Проведення регуляторної реформи
- Запровадження загальнонаціональної стабілізаційної програми та системи гарантування вкладів членів кредитних спілок
- Запровадження механізмів підготовки фахівців у сфері кооперативного кредитування
- Проведення широкої інформаційної кампанії з метою “брендової” підтримки “класичних” форм кооперативного кредитування